

GENTSE MEMORIEDAGEN: 2-3-4-5-6-7-8 OKTOBER

2 Oktober 1439

Filips De Goede schaft de Raad van Vlaanderen af in Gent en sticht een nieuwe in Kortrijk

2 Oktober 1584

De Aartsbisschop van Mechelen doet zijn intrede in Gent om het katholicisme te herstellen.

2 Oktober 1682

Dood van Justus Billet.

Zie "Ghendtsche Tydinghen" - 2006 - N° 6 - pp. 387-388.

2 Oktober 1796

Het klooster van de Predikheren wordt met zijn inboedel in beslag genomen.

2 Oktober 1798

De Republikeinen verkopen het klooster van de Zwarte Zusters.

2 Oktober 1836

Geboorte van Guillaume Rommelaere.

Zie "Ghendtsche Tydinghen" - 2002 - N° 4 - pp. 246.

2 Oktober 1839

Het volk haalt de Vrijheidsboom op de Vrijdagmarkt omver en steekt hem in brand.

Opstand door werknemers uit de textielindustrie, onderdrukt door het leger. Constant Dossche wordt aangehouden.

2 Oktober 1849

Dood van Louis De Soutere.

Zie “Ghendtsche Tydinghen” - 2004 - N° 5 - pp. 331.

2 Oktober 1854

Wijding van de nieuwe Predikherenkerk in de Holstraat. Laatste mis in de oude kerk.

2 Oktober 1862

Inhuldiging van de nieuwe werkhuizen van Carels op den Dok.

2 Oktober 1864

Dood van Monseigneur Louis Delebecque. Hij was de 21e Bisschop van Gent: van 1838 tot 1864.

Hij werd geboren te Warneton op 7 December 1796.

Op het ogenblik zijner benoeming was hij President van het Seminarie van Brugge.

Deze prelaat deed zich opmerken door de hevige strijd die hij voerde tegen het officieel onderwijs, in het bijzonder tegen de Universiteit. Deze aanvallen gaven aanleiding tot tegenmanifestaties waarvan men het verslag kan lezen in kranten van die tijd.

2 Oktober 1865

Opening van het Instituut Laurent in de Onderstraat.

Het was gevestigd in het oude Braemsteen en het daarnaast gelegen huis dat in 1537 gebouwd werd om het Braemsteen te vergroten.

Het kwam er nadat de Blauwe Meisjes het gebouw verlaten hadden.

In 1902 werd het verbouwd. Verbouwd bij manier van spreken want het werd tot op de grond afgebroken. Buiten de pijlers van het zogenaamde krocht is er niets overgebleven van het oud steen. Er kwam een volledig nieuw gebouw dat ontworpen werd door stadsarchitect Charles Van Rysselberghe.

Het was destijds een van de 3 “betalende stadsscholen”, samen met de school in de Van Monckhovenstraat en de school in het Oude Begijnhof.

Het is in 1887 dat het naar François Laurent genoemd werd.

Onderstraat - Instituut Laurent

2 Oktober 1882

Geboorte van de beeldhouwer Leon Sarteel.

Hij kwam ter wereld in een meester-kleermakersgezin van 6 kinderen.

Kunst was voor hem geen late roeping want wij vinden hem als 12-jarige reeds in beeldhouwersateliers waar hij zich bekwaamt in het houtsnijden.

Talent is heel goed, maar een goede basisopleiding kan nooit kwaad. Het gezin woont nabij het St-Lucasinstituut, het is dus normaal dat hij daar belandt. Hij studeert er 3 jaar en zet dan zijn studies verder aan onze Academie waar hij o.a. Jean Delvin en Jules Van Biesbroeck de oude als leraars heeft. Na schitterende studies behaalt hij de 6-jaarlijkse prijs “Laureaat van de Beeldhouwkunde”. Deze aanzienlijke prijs laat hem toe zich gedurende 3 jaar volledig te wijden aan de Kunst in zijn atelier in St-Denijs-Westrem. Voordien had hij ook al een tijdje gewerkt in het atelier van Aloïs De Beule.

Leon Sarteel
1882-1942

Zijn eerste officiële tentoonstelling is zijn deelname aan het driejaarlijks Salon van 1909 met 3 werken, waaronder “De Redenaar” die onmiddellijk inslaat en een van zijn meest bekende werken zal blijven. Door de Staat wordt hij uitgenodigd deel te nemen aan tentoonstellingen in

Rome, Venetië, Milaan, Budapest, Parijs, Amsterdam, Montreal, etc.

In 1915 komt hij terug in Gent wonen en installeert zijn atelier in de Luxemburgstraat, maar in 1929 bouwt hij een huis met atelier in de Vaderlandstraat. Het is ondoelrijk ook maar een klein deel op te noemen van het oeuvre van Sarteel.

Enkele: de levensgrote beelden “Flora” en “Pomona” nu nog steeds te zien aan de ingang van het Kasteel Borluut, “De Kop van kunstschilder Callewaert” aangekocht door de stad, het borstbeeld van Professor Boulvin dat staat in het perystilium van de Universiteit, het bronzen beeld “Soldaat Van den Kerckhove” op het Campo Santo, de levensgrote vrouwenfiguur voor de Rozentuin van de Wereldtentoonstelling van 1935 in Brussel.

Dat onze bewondering voor Leon Sarteel niet berust op een soort Gents chauvinisme moge blijken uit een passage van een artikel dat verscheen in het Frans tijdschrift “Revue du Vrai et du Beau”: “On reconnaît toutes les qualités d’un très grand sculpteur. La Belgique possède en Léon Sarteel un artiste de tout premier plan.”

Deze keer werd hij niet vergeten bij de straatnaamgeving want een pleintje in het Schelde-oord heet “Leon Sarteelplein”.

3 Oktober 1573

Geboorte te Gent van Walaeus, anders gezegd van Antoon De Waele.
Van 1619 tot 1639 was hij hoogleraar van Theologie aan de Universiteit van Leiden.

Hij stierf aldaar op 9 Juli 1639.

3 Oktober 1595

De Draak spuwt voor de eerste maal vuur bij de viering van de inname van Cambray.

3 Oktober 1804

De School voor Geneeskunde installeert zich in de bovenzalen van het Pakhuis.

3 Oktober 1826

Inhuldiging van het Paleis der Universiteit.

3 Oktober 1837

Jean-Baptiste Minne-Barth die dienstdoende burgemeester van Gent was, wordt effectief benoemd.

3 Oktober 1885

Stichting van de “Royal Racing Club de Gand”. Het lokaal was toen in het “Café du Théâtre. Het oorspronkelijk doel was het bevorderen van het lopen en het is slechts geleidelijk dat het evolueerde naar een voetbalclub.

Ontstond door de versmelting van 3 clubs: de “Union Pédèstre”, de “Athletic Club” en de “Sportmens”.

Versmolt later met F.C. Heirnis, Meulestede en K.F.C. Oostakker om de huidige “Koninklijke Racing Club Gent-Zeehaven” te worden.

3 Oktober 1889

Dood van Karel Miry.

Zie Ghendtsche Tydinghen” - 2006 - N° 4 - pp. 258-259.

3 Oktober 1907

De laatste militairen verlaten de Citadelkazerne.

3 Oktober 1921

Dood van Mathias Zens.

Zie Ghendtsche Tydinghen” - 2007 - N° 1 - pp. 48

3 Oktober 1926

Inwijding van het standbeeld van het Heilig Hart op het Van Arteveldeplein.
Het werd gebeeldhouwd door Joseph Cornelis.

4 Oktober 1578

Jacob Hessele wordt opgeknoopt.

Deze advocaat werd in 1561 Procureur-Generaal bij de Raad van Vlaanderen.

In 1572 werd hij door Alva benoemd tot Raadsheer van de Bloedraad.

Hij kenmerkte zich door zijn fanatisme bij de vervolging van de protestanten en maakte zich aldus veel vijanden. Hij sprak mede de doodstraf uit over Egmont en Hoorn.

Men beweert dat hij gedurende de zittingen van de Bloedraad zat te slapen.

Als het vonnis moest uitgesproken worden maakte men hem wakker en hij zei toen steeds “Ad patibulum” (naar de galg).

Op aandringen van zijn vrouw en van raadgevingen tot gematigheid van Viglius gaf hij in 1571 zijn ontslag als “conseiller” van de Bloedraad. Hij verblijft nu in zijn hotel op de Korenlei, maar is nog altijd even fanatiek.

In Oktober 1577 wordt hij aangehouden en opgesloten in het Ryhovesteen. In November werd hij overgebracht naar de stadsgevangenis. In Oktober doet Ryhove hem opknopen te St-Denijs-Westrem.

4 Oktober 1819

Jean-Baptiste Hellebaut wordt benoemd tot Rector van de Universiteit.

Zie “Ghendtsche Tydinghen” - 2006 - N° 3 - pp. 190-192.

4 Oktober 1821

Willem I geeft zijn toestemming tot het bouwen van de Citadel.

4 Oktober 1832

Oprichting van een Hof van Beroep in Gent.

4 Oktober 1936

Uitgang van een historische stoet ter gelegenheid van het 100-jarig bestaan van het 1e Artillerie-Regiment.

5 Oktober 1111

Dood van Robert II van Jeruzalem.

Deze 11e Graaf van Vlaanderen regeerde van 1093 tot 1111.

Volgde zijn vader Robert Ie Frison op. Gedurende de pelgrimstocht van zijn vader had hij reeds het graafschap geregeerd.

Aan het hoofd van de Vlaamse ridders nam hij deel aan een kruistocht. Hij ging eerst naar Constantinopel waar hij, net zoals zijn vader, ontvangen werd door Keizer Alexis. Hij was zeer moedig in de strijd en na de inname van Jeruzalem werd hem het koningschap daarover aangeboden. Hij sloeg dit evenwel af.

In 1100 veroorzaakte zijn terugkeer in Vlaanderen aan het hoofd van de overblijfselen van zijn leger, algemene vreugde.

Nauwelijks terug moest hij oorlog voeren tegen de Keizer van Duitsland om zijn bezittingen te verdedigen in het Keizerlijk Vlaanderen.

In 1111 nam hij deel aan de belegering van Meaux, in de oorlog tussen Louis 1e Gros en Henri sans Terre. Bij de achtervolging der belegerden viel hij en werd vertrappeld door de paarden.

Hij werd met praal begraven in de Abdij van St-Vaast te Arras. Hij was getrouwd met Clémence de Bourgogne en zijn zoon was Boudewijn VII (à la Hache).

5 Oktober 1582

5 Oktober wordt ineens 15 Oktober.

Dit was een bepaling van Paus Gregorius XIII om de achterstand veroorzaakt door de Juliaanse kalender weg te werken.

5 Oktober 1834

“Luchtreiziger” Margat stijgt op met een met waterstof gevulde ballon vanop

de Bijlokemeersen. Alhoewel dit evenement slechts weinig volk gelokt had kreeg hij van het Stadsbestuur een niet te versmaden toelage van 1.000 goudfranken.

5 Oktober 1885

Geboorte van Désiré Defauw.

Zie “Ghendtsche Tydinghen” - 2005 - N° 5 - pp. 344-345.

5 Oktober 1959

Dood van Karel Van Belle.

Deze zoon van een huisschilder werd kunstschilder.

Hij werd geboren op 30 April 1884.

Hij was gespecialiseerd in het schilderen van vrouwen en van kinderen. Hij had zijn atelier op de Begijnhofdries.

6 Oktober 877

Dood van Karel de Kale.

Deze kleinzoon van Karel de Grote verdeelde in 843 met zijn 2 broers Lothaire I en Louis le Germanique het keizerrijk. Verdrag van Verdun.

6 Oktober 1578

Inaugurale les aan de Calvinistische Universiteit door Kimedonck in de kleine refter van het oud Vrouwebroersklooster.

6 Oktober 1797

Eerste vergadering van de door de Fransen opgericht “Burgerlijke Godshuizen”.

6 Oktober 1801

Geboorte van Brunon Saurel.

Zie “Ghendtsche Tydinghen” - 1993 - N° 5 - pp. 292.

6 oktober 1810

Lieven Bauwens treedt in het huwelijk met Mary Kenyon te Drongen.
Zij werd in 1785 geboren te Ashton-under-Lyne en stierf in 1834 nabij Hemixem.

6 Oktober 1820

Koning Willem I en zijn zoon Prins Frederik brengen een officieel bezoek aan Gent. Hij inspecteert o.m. het terrein waar de nieuwe citadel moet komen.

6 Oktober 1858

Inwijding van de nieuwe St-Barbarakerk in de Savaanstraat.

6 Oktober 1881

Dood van Hippolyte Metdepenningen
Zie "Ghendtsche Tydinghen" - 1981 - N° 6 - pp. 269-285.
Zie "Ghendtsche Tydinghen" - 1982 - N° 1 - pp. 3-15.

6 Oktober 1902

Geboorte van Raphaël De Buck.
Na de Begijnhofschool ging hij naar de Academie waar hij Georges Minne, Jean Delvin en Geo Verbanck als leraar had.
Hij had net zoals zijn vader de kunstschilder Leonard zijn atelier in het Patershol.
Hij schilderde vooral vrouwen.
Deze halfbroer van Walter De Buck stierf op 29 Maart 1986.

6 Oktober 1928

De laatste trein vertrekt uit de Zuidstatie.

7 Oktober 1481

Moord op Jan van Dadizeele.
Zie "Ghendtsche Tydinghen" - 2000 - N° 2 - pp. 108-109.

7 Oktober 1531

Ordonnantie van Keizer Karel die het bedelen afschaft en de steun aan de armen organiseert. Stichting van de Armenkamers.

7 Oktober 1822

Jean-Baptiste Guinard wordt plechtig ontvangen te Ledeberg nadat hij tot laureraat der Hogeschool werd uitgeroepen.

Zie “Ghendtsche Tydinghen” - 2002 - N° 4 - pp. 251.

7 Oktober 1866

Inwijding van de St-Jan-Baptistkerk op de Brugse Poort.

7 Oktober 1900

Dood op zijn kasteel van Baron Auguste de Maere-Limnander.

Na zijn 2e huwelijk werd hij ook bekend als de Maere d’Aertrycke.

Alhoewel geboren in Sint-Niklaas past hij toch volledig in de galerij van Gentse figuren, want hij heeft hier geleefd en een zeer belangrijke en positieve rol gespeeld. Zonder hem zouden verschillende waardevolle stadsgezichten verdwenen zijn.

Zijn vader was een organist die na 1830 uitweek naar Holland. Auguste ging naar school in Deventer en in Amsterdam, waarna hij zijn ingenieursdiploma ging halen aan de Ecole Centrale in Parijs.

Als hij 24 is komt hij zich in onze stad vestigen. De man heeft hier zo veel gepresteerd dat wij noodgedwongen sterk moeten resumeren.

In 1857 wordt hij gemeenteraadslid en van 1858 tot 1866 is hij Schepen van Openbare Werken. Onder zijn beleid worden de Frère Orbanlaan, de Godshuizelaan en de Plezante Vest aangelegd. Hij was bovendien een specialist van waterwegen en de ontwerper van de grote sluis op de Heirnis waardoor de hinderlijke binnensluizen konden verdwijnen.

In 1866 wordt hij volksvertegenwoordiger en in 1879 wordt hij door Ferdinand de Lesseps uitgenodigd om deel te nemen aan het “Congrès interocéanique du Canal de Panama”; hij wordt er de secretaris van.

Wanneer er een geschil ontstaat tussen de kantons Genève en Vaud wegens overstromingen van de Rhône, doet het Hoger Bondsgerechtshof beroep op hem om op te treden als scheidsrechter.

Wanneer in 1886 het Gravensteen dat nog in particulier bezit was, te koop

Auguste de Maere Limnander
1826-1900

gesteld wordt, dreigt Gent een unieke kans te missen omdat Burgemeester Lippens en Minister Beernaert het niet eens kunnen worden over een gemeenschappelijke aankoop. De Maere, die blijk geeft van diplomatiek inzicht, roept een commissie samen die bestaat uit een gelijk aantal katholieke en liberale prominenten. Op zijn initiatief wordt een verzoenend voorstel opgesteld dat elke groep gaat verdedigen bij zijn partijgenoten.

Men kan zich afvragen hoe het Gravensteen en het Veerleplein er nu zouden uitgezien hebben zonder de tussenkomst van de Maere.

Het is ook op zijn initiatief dat in 1893, in zijn huis in de Zonnestraat, de

“Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent” opgericht werd, een vereniging die er veel heeft toe bijgedragen om ons monumentenbezit te beschermen.

Onnodig te zeggen dat hij ook lid was van de stedelijke “Commissie van Monumenten en Stadsgezichten”.

De Maere, die wegens zijn jeugd in Holland keurig Nederlands sprak was de Voorzitter van de Nederlandse congressen die te Gent plaatsvonden in 1867, 1891 en 1899. Deze muziek liefhebber die zelf een niet onverdienstelijke cellospeler was, was ook Voorzitter van de “Société Royale des Choeur”.

Waar zitten onder onze hedendaagse politici mensen van een dergelijke allure?

8 Oktober 1789

Dood van Jean-Baptiste Van Reysschoot.

Zie “Ghendtsche Tydinghen” - 2007 - N° 4 - pp. 242.

8 Oktober 1806

Geboorte van Adolphe Burggraeve.

Zie “Ghendtsche Tydinghen” - 2003 - N° 6 - pp. 399.

8 Oktober 1824

Geboorte van Baard Vermeulen

Zie “Ghendtsche Tydinghen” - 2006 - N° 5 - pp. 327-328.

8 Oktober 1843

Dood van Eugène Van Hoobrouck, Heer van Mooregem.

Katholiek Senator van 1831 tot 1835. Hij werd geboren op 27 April 1756.

Inrichter van de befaamde Nijverheidstentoonstelling.

Bij zijn bezoek aan België in 1803 beval Napoleon de creatie van “gardes d’honneur”, uitsluitend samengesteld uit Belgen. In Gent was hun chef Van Hoobrouck.

In 1791 bouwde Pisson voor hem het “Hotel Van Hoobrouck” op de Vlasmarkt.

8 Oktober 1848

Geboorte van Pierre De Geyter

Zie “Ghendtsche Tydinghen” - 2008 - N° 4 - pp. 240-242.

8 Oktober 1848

Geboorte op het Nieuwland van de folklorist Lodewijk De Vriese.

Wij zeggen folklorist, maar zouden even goed kunnen spreken van drukker, uitgever, schrijver, journalist, polemist of gewoon “Gentsche Lollekeshière”.

Op 15-jarige leeftijd verlaat hij de school om notarisklerk te worden. Niet voor lang evenwel, want hij bekommt een baantje bij het Provinciebestuur.

Het schrijven zat hem in het bloed en hij presteert het, nog vooraleer hij meerderjarig is, door de bisschoppelijke overheid bestempeld te worden als godsluoचनाaar. Zijn gewoonte om op een ongezouten manier te zeggen en te schrijven wat hij meende bracht hem in moeilijkheden op het Provinciebestuur en in 1874 geeft hij er zijn ontslag.

Hij vestigt zich als uitgever met een niet te geloven productiviteit. Buiten een ontelbaar aantal annonce- en a-politieke bladen, geeft hij ook een 30-tal anticlericale blaadjes uit. Het Frans vormt voor hem geen barrière want hij was ook eigenaar, drukker en uitgever van “La Chronique des Spectacles et Concerts”.

Zijn politieke geschriften zijn al lang vergeten, maar wat niet vergeten is, zijn zijn bijdragen aan de folklore, zijn boeken “Onder de Wekkerijnghe” en “Onder

de Draoke”, “een resem brokskens Gentsch leven voor ‘t volk bijeengegaard” zodals hij het zelf noemde.

En er denken nog velen met een lach terug aan “De Memme van Menêre Mestdagh”, “E scrupuleus begijntje” of “De Koetsier van Docteur Schiewij”. Wie wil weten hoe mooi en hoe landelijk de omgeving van Gent vroeger was, moet maar eens zijn “Wandelinske in ‘t ronde van Gent” lezen.

Lodewijk De Vriese schijnt geen schrik gehad te hebben om te verhuizen, want wij komen hem tegen in de Pollepelstraat, het Oud Begijnhof, het St-Michielsplein, het Regnessenstraatje, de Huurdochterstraat.

Hij werd blind in 1918 en woonde toen met zijn dochter (die de eerste vrouwelijke dokter was die uitkwam aan de Universiteit) op de Coupure. Hij verhuisde met haar naar Ukkel, maar ver van zijn geliefd Gent hield hij het daar niet lang uit en kwam terug naar zijn geboortestad en ging wonen op de Krijgslaan waar hij op 15 April 1932 overleed.

8 Oktober 1858

Benoeming van August Kekulé als Professor aan de Universiteit.

Zie “Ghendtsche Tydinghen” - 1983 - N° 6 - pp. 317-331.

8 Oktober 1882

Opening van de Oefenschool.

8 Oktober 1918

Geboorte van Freddy Chaves.

8 Oktober 1951

Dood van Lodewijk Lievevrouw.

Hij werd geboren op 2 April 1862 in de volkse wijk van het Nieuwland waar zijn ouders een herberg uitbaatten.

Als folklorist was hij de auteur van enkele boekjes, zoals “Spelen mijner jeugd” waarin voornamelijk de nu verdwenen straatspelen behandeld werden en “Een Teerlingspel te Gent” waarin de lezer op een amusante manier ingewijd wordt in het sappig jargon van de “Gènsche Pietsesbak”.

Samen met Gustaf D’Hondt had hij het toneelspel “De Witte Kaproenen” geschreven dat gespeeld werd bij de opening van de Vlaamse Theater in 1899. Het is evenwel zijn naam, gevolgd door deze van zijn vrouw (Coopman), die

voor de latere generaties verbonden zou blijven met het “Gents Woordenboek”, een lijvig werk van niet minder dan 1843 bladzijden!

Lievrouw die werkte op het Stadhuis in de “Contansjeu”, anders gezegd de “Dienst der betwiste zaken”, moest uit hoofde van zijn ambt regelmatig oude documenten raadplegen en werd daarbij getroffen door de vele specifieke Gentse woorden en uitdrukkingen die daarin voorkwamen. Zonder wel bepaald doel noteerde hij dat alles... en toen schreef de Vlaamse Academie in 1908 een prijsvraag uit over het Gents dialect. Antwoorden in te sturen vóór 31 December 1911. Dit was nu juist iets voor Lievrouw die zich onmiddellijk en enthousiast aan het werk zette. Op de voorziene datum had hij 3.000 fiches opgesteld, maar hij realiseerde zich direct dat dit maar een zeer klein deel was van wat hij er kon van maken. Er kwam geen enkele inzending binnen zodat de prijsvraag bleef openstaan.

In 1934, 23 jaar later, heeft Lievrouw 70.000 fiches opgesteld en - zoals hij het zelf zegt - de Gentse spreuk indachtig “die elke pluim wil raken zal nooit een bedde maken”, vindt hij dat het nu welletjes is en hij begint zijn fiches om te werken in boekvorm, een werkje dat nog 11 jaar zal vergen. Dit boek, dat trouwens bekroond en uitgegeven werd door de Vlaamse Academie, komt klaar in 1945, 37 jaar na het uitschrijven van de prijsvraag. Het is slechts bij het doorbladeren van dit boek dat men zich rekenschap geeft van de enorme rijkdom der Gentse taal en het “savouveuse” van de ontelbare Gentse uitdrukkingen. Zo vindt men bvb. in dit woordenboek 93 courante expressies waar het meest gebruikt Gents woord - u hebt het wellicht geraden - dat begint met een K in voorkomt.

Moeten wij er aan toevoegen dat een Gentse bibliotheek waarin dit boek niet op de ereplaats prijkt, er geen is?

Hugo Collumbien